

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1932 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten, den 18 mars 1932 dagtecknad proposition, nr 207, däri Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga *dels* följande

Förslag

till

Lag

**angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252)
om kommunalstyrelse i stad.**

Härigenom förordnas, att lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall så ändras, att 7, 13, 15, 17, 19, 20, 22—24, 32, 35, 37, 38, 40—42, 44, 45, 55, 57, 59 och 60 §§, 63 § 3 mom. samt 65—67, 70, 71, 74—76 och 79 §§ erhålla ny lydelse, att 51 § upphör att gälla, att 52—55 §§ erhålla beteckningen 51—54 §§, att en ny paragraf, betecknad 55 §, införes samt att 4 kap. erhåller ny rubrik, allt på sätt nedan angives:

7 §.

Stadskommuns beslutanderätt — — — allmän rådstuga.

Förvaltning och verkställighet tillkomma drätselkammare eller de styrelser, nämnder eller personer, som äro utsedda för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr.

13 §.

Stadsfullmäktige väljas — — — års ålder.

Stadsfullmäktig kan — — — andras talan.

Följande personer må icke vara stadsfullmäktige: landshövding, landssekreterare, landskamrerare, länsassessor, ledamot av magistraten, tjänste-

Bihang till riksdagens protokoll 1932. 5 saml. 18 häft. (Nr 32.) 1057 32 1

man eller betjänt vid magistraten, kommunalborgmästare eller allmän åklagare i orten, ej heller tjänsteman eller betjänt, som är anställd vid stadens drätsel eller annat dess förvaltande verk och är för sin befattning redovisnings-skyldig.

Ej må — — — såsom stadsfullmäktig.

15 §.

För val — — — inom valkrets.

Vid valkretsindelning — — — särskilda valkretsarna.

Om indelning i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets äga, efter därom av magistraten eller, där sådan ej finnes, av drätselkammaren uppgjort förslag, stadsfullmäktige göra framställning hos länsstyrelsen. Utan föregående framställning må länsstyrelsen förordna om sådan indelning, sedan tillfälle beretts stadsfullmäktige att avgiva yttrande i ärendet. Beslut om indelning i valkretsar skall meddelas senast två månader före ingången av det kalenderår, under vilket beslutet skall träda i tillämpning.

17 §.

Stadsfullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande samt, då stadsfullmäktige så besluta, jämväl en andre vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för intagande i länskungörelserna.

För året — — — särskilt utsett.

19 §.

Ordinarie sammanträden — — — av fullmäktige.

Vid ordinarie — — — och förvaltning.

Vid ordinarie — — — och revisorssuppleanter.

Extra sammanträde hålles, när länsstyrelsen därom förordnar eller magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren det begär eller de flesta av fullmäktige sådant äska eller ordföranden finner det nödigt.

20 §.

Kallelse till stadsfullmäktigsammanträde utfärdas första gången, sedan beslutanderätten uppdragits åt fullmäktige, av magistraten eller, där sådan ej finnes, av kommunalborgmästaren och därefter av ordföranden, eller vid hinder för honom, av vice ordföranden. Kallelsen, vilken skall utfärdas skriftligen och innehålla bestämd uppgift om tid och ställe samt, såvitt möjligt är, även om överläggningsämne för sammanträdet skall senast söcken-dagen före sammanträdet delgivas envar stadsfullmäktig.

En vecka — — — flestas kännedom.

Vid ordinarie — — — denna tidning.

Den omständigheten — — — sammanträdet's hållande.

I stad med magistrat skall magistraten särskilt skriftligen underrättas om sammanträde.

22 §.

Varje stadsfullmäktig äger en röst.

Vid stadsfullmäktigsammanträde äger borgmästaren eller, vid hinder för honom, den, vilken magistraten bland sina ledamöter utser, eller kommunalborgmästaren att vara tillstädes och deltaga i överläggningarna, men ej i beslut. Sådan rätt tillkommer jämväl ordförande eller vice ordförande i kommunal styrelse, nämnd eller beredning vid behandling av ärende, som beretts av styrelsen, nämnden eller beredningen, så ock revisor vid granskning av den av honom avgivna revisionsberättelsen.

23 §.

Stadsfullmäktige äro skyldiga att, efter sakens beskaffenhet, antingen meddela yttrande eller fatta beslut över alla de frågor, vilka blivit av högre myndighet eller i stad med magistrat av magistraten hänskjutna till dem.

24 §.

De ärenden, som företagas till avgörande av stadsfullmäktige, skola förut vara vederbörligen beredda av drätselkammaren eller annan kommunal styrelse, nämnd eller beredning, dit ärendet efter sin beskaffenhet hör, eller av en eller flera särskilt för sådan beredning utsedda personer. Innan ärende, som beretts annorledes än av drätselkammaren eller allmänt beredningsutskott, företages till avgörande av stadsfullmäktige, skall tillfälle lämnas kammaren eller utskottet att avgiva yttrande däröver. I stad utan magistrat skall tillfälle städse lämnas drätselkammaren att avgiva yttrande över ärende, som beretts annorledes än av kammaren.

Val må — — — stadens rättighet.

32 §.

Stadsfullmäktiges beslut skola, så snart de blivit justerade, skriftligen delgivas magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren. För övrigt äger envar att taga avskrift av protokollet och att få avskriftens riktighet bestyrkt.

35 §.

Beträffande rättighet — — — är stadgat.

Vid behandling av ärende, som sägs i första stycket, skall finnas tillgänglig längd över de i sådant ärende röstberättigade, vilka icke finnas upptagna såsom röstberättigade i den allmänna röstlängden. Det ankommer å magistraten eller, där sådan ej finnes, å den valnämnd, som enligt lagen om val till riksdagen har att förrätta val till riksdagens andra kammare för staden, att föranstalta därom, att längden är tillgänglig.

37 §.

Allmän rådstuga hålles inför magistraten eller, där sådan ej finnes, inför valnämnden.

38 §.

Allmän rådstuga skall hållas å rådhuset eller å ställe, som för sådant ändamål blivit av rådstugan eller, i brist på dess föreskrift, av magistraten eller, där sådan ej finnes, av valnämnden bestämt.

40 §.

Extra allmän rådstuga hålles, när länsstyrelsen därom förordnar, så ock i stad med magistrat, när magistraten finner det nödigt, samt i annan stad, när valnämnden finner det nödigt eller drätselkammaren sådant äskar.

Envar, som är röstberättigad å allmän rådstuga, äger för uppgivet ärende begära rådstugas hållande. Lämnas dylik framställning av magistraten eller valnämnden utan avseende, skall magistraten eller valnämnden, om det begäres, meddela sitt beslut skriftligen, med skälen därtill; och äger sökanden att däröver anföra besvär hos länsstyrelsen. Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

41 §.

Kungörelse om allmän rådstuga utfärdas av magistraten eller, där sådan ej finnes, av valnämnden och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och överläggningsämne för sammanträdet.

Kungörelsen uppläses — — — stadens rättighet.

Jämväl skall — — — i 20 §.

Den omständigheten — — — rådstugans hållande.

42 §.

Magistraten eller, där sådan ej finnes, valnämnden skall vid allmän rådstuga låta föra protokoll.

Protokollet skall — — — omröstning företagits.

Protokollet justeras genast, där så ske kan, men i annat fall offentligen inför magistraten eller valnämnden å tid, som tillkännagives innan allmänna rådstugan upplöses.

Envar äger — — — riktighet bestyrkt.

Protokollen med tillhörande handlingar och bilagor skola förvaras av magistraten eller valnämnden på sätt och å ställe, som allmänna rådstugan eller, där stadsfullmäktige finnas, dessa bestämt.

4 KAP.

Om magistrat, drätselkammare och ersättare för magistrat.

44 §.

Om tillsättande av magistrat är särskilt stadgat. Beträffande magistraten, för såvitt den sammanfaller med rådstuvurätten, ävensom i fråga om magistratens handhavande av vad till exekutionsverket, säkerhets-, ordnings-, sundhets- och sedlighetspolisen inom staden hör, gäller vad därom i lag och författningar är stadgat.

45 §.

Magistraten äger att vaka över att av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan fattade beslut bringas till verkställighet av drätselkammaren eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr tillsatta styrelser, nämnder eller personer, som böra taga befattning därmed, ävensom att åt staden donerad fast egendom och staden förunnade inkomstgivande rättigheter bliva behörigen använda till sina bestämda ändamål.

Finner magistraten — — — magistrats beslut.

55 §.

I stad utan magistrat skall vad i 45—50 och 52 §§ stadgas i avseende å magistrat i tillämpliga delar gälla om drätselkammaren med iakttagande likväl, att i 45 § andra stycket stadgad förpliktelse för magistrat att vägra handräckning till verkställighet av vissa beslut samt i 52 § sista stycket föreskriven skyldighet för magistrat att avgiva yttrande icke skall gälla om drätselkammaren.

För att bistå drätselkammaren vid fullgörandet av vad å kammaren ankommer skall i stad utan magistrat finnas en kommunalborgmästare. Kommunalborgmästaren har att närvara vid drätselkammarens sammanträden samt äger rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att få sin särskilda mening antecknad till protokollet.

Stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan må bestämma, att drätselkammaren skall utgöras, utom av de valda ledamöterna, jämväl av kommunalborgmästaren.

Om kommunalborgmästarens befattning med andra än i denna lag omförmälda ärenden så ock om utseende och entledigande av kommunalborgmästare samt reglemente för honom är särskilt stadgat.

57 §.

Förslag till utgifts- och inkomststat skall uppgöras före november månads utgång, i stad med magistrat av magistraten efter hörande av drätselkammaren eller särskild av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga därför tillsatt beredning och i annan stad av drätselkammaren. För detta ändamål skola de styrelser, nämnder eller personer, vilka staden för särskilda förvaltningsbestyr tillsatt, å tid, som utsättes i stad med magistrat av magistraten och i annan stad av drätselkammaren, till kammaren ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

Statförslaget skall från och med dagen för tillkännagivandet om det ordinarie stadsfullmäktigsammanträde eller kungörandet av den allmänna rådstuga, som skall hållas före utgången av december månad, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som utsättes i tillkännagivandet eller kungörelsen.

På nämnda — — — och avgörande.

Den fastställda utgifts- och inkomststaten återställes därefter till den, som uppgjort statförslaget.

59 §.

Det åligger — — — för kalenderår.

Räkenskaperna skola årligen före den 1 april tillhandahållas magistraten eller i stad utan magistrat ordföranden i stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, ordföranden i valnämnden. Magistraten eller ordförande, som nu nämnts, har att oförtövat, med föreläggande av viss tid för revisionsberättelsens avgivande, tillhandahålla räkenskaperna åt revisorerna.

Av staden — — — med dem.

60 §.

Revisionsberättelsen avlämnas till magistraten eller i stad utan magistrat till ordföranden i stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, ordföranden i valnämnden. Över framställda anmärkningar skola vederbörandes förklaringar infordras så tidigt, att de jämte revisionsberättelsen kunna framläggas till granskning och avgörande hos stadsfullmäktige eller å allmän rådstuga vid det ordinarie sammanträde, som hålles före utgången av juni månad.

63 §.

3 mom. Skulle i andra fall än dem, som ovan i denna paragraf bestämmas, hos stadsfullmäktige eller allmän rådstuga väckas förslag, att vissa till staden skattskyldiga böra, i fråga om uttaxering för visst ändamål, antingen helt och hållet befrias från bidrag eller vinna nedsättning däri, skall först avgöras, huruvida ett sådant förslag, vilket dock icke må avse påläggande av personlig eller efter matlag utgående avgift, bör komma under närmare prövning. Skall sådant förslag tagas under vidare prövning, skall det, innan det av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga företages till slutligt avgörande, överlämnas till magistraten eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren, som vidtager den förberedande utredning frågan kräver.

65 §.

Magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren åligger att på grund av den fastställda utgifts- och inkomststaten ävensom de beslut om uttaxering till församling eller skoldistrikt, som genom kyrkorådet, skolorådet eller särskild styrelse delgivas drätselkammaren, oförtövat låta upprätta debiterings- och uppbördslängd.

66 §.

Sedan debiterings- — — — skall ske.

Vill någon göra anmärkning mot debiterings- och uppbördslängden, äger han, därest han är medlem av stadskommunen eller hans rätt eljest är beroende av debiteringen, att före utgången av nyss sagda tid ingiva skriftlig anmälan därom till magistraten eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren.

Magistraten eller drätselkammaren skall skyndsamt meddela beslut över de framställda anmärkningarna, och skola ändringar, som härav föranledas, införas i längden. Denna anses härefter fastställd.

67 §.

Sedan debiterings- och uppbördslängden fastställts, åligger det drätselkammaren att utfärda debetsedlar och låta tillställa de skattskyldiga desamma.

70 §.

Har efter debiterings- och uppbördslängdens slutliga granskning sådan taxering, som enligt lag bör ligga till grund för skattskyldighet till staden, blivit verkställd, ändrad eller undanröjd, skall magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren göra därav föranledd ändring i debiteringen, utan hinder av att denna enligt vad ovan sägs vunnit laga kraft, och njuter skattskyldig ränta, enligt vad särskilt är stadgat, å vad han äger återbetomma såsom för mycket erlagt.

Förmenar någon, att felaktighet förekommit vid åtgärd av magistraten eller drätselkammaren, som nu sagts, och vidtages ej efter anmälan rättelse äger han att däröver anföra besvär hos länsstyrelsen i den ordning, som sägs i 69 § andra stycket, skolande tiden för besvärs anförande räknas från det han erhållit vetskap om det beslut anmälan föranlett.

71 §.

Efter uppbördsstämman upprättar drätselkammaren restlängd å de skattskyldiga, som ej vid uppbördsstämman behörigen guldit sin skatt och för vilka ej avkortning eller avskrivning i laga ordning ägt rum. I stad med magistrat skall restlängden summerad jämte berättelse, huru uppbörden utfallit, överlämnas till magistraten, som låter indriva och till drätselkammaren redovisa de resterande utskylderna. I annan stad skall restlängden summerad tillställas den, som är utmätningsman för staden, och åligger det denne att indriva och till drätselkammaren redovisa utskylderna.

Restlängd upprättas enligt formulär, som fastställles av Konungen. I stad med magistrat äger magistraten meddela de närmare föreskrifter rörande restlängds upprättande, som i övrigt prövas erforderliga.

Vid indrivandet — — — stadgas särskilt.

74 §.

För att — — — dess betjänande.

Beslut, som skall underställas Konungens prövning, skall av magistraten, åtföljt av dess utlåtande, eller, där magistrat ej finnes, av drätselkammaren insändas till länsstyrelsen, vilken det åligger att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till Konungen.

75 §.

Länsstyrelsens godkännande — — — fem år.

Beslut, som skall underställas länsstyrelsens prövning, bör genom magistraten och åtföljt av dess utlåtande eller, där magistrat ej finnes, genom drätselkammaren insändas.

Samtliga av — — — besluten avse.

Underställt beslut — — — därför uppgivas.

Över vägrad — — — hos Konungen.

76 §.

Medlem av — — — orättvis grund.

Besvären skola, jämte det överklagade beslutet, ingivas till länsstyrelsen inom tjugu dagar efter den dag, då stadsfullmäktiges protokoll offentligen upplästes eller allmän rådstugas protokoll justerades, dagen då det skedde likväl oräknad. Det åligger klaganden därjämte såväl att vid besvären föga bevis om dagen, då sådan uppläsning eller justering ägde rum, som ock att inom fjorton dagar efter det tiden för besvärens inlämnande utgått till magistraten eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren ingiva diariutdrag över att han besvärat sig.

Försummar klaganden — — — i verkställighet.

79 §.

För besvärs anförande mot drätselkammarbeslut i sådana mål och ärenden, vilka drätselkammaren på grund av föreskrifter i särskilda författningar har att handlägga, gäller vad i dessa författningar för varje fall finnes stadgat.

I övrigt gäller om besvärs anförande mot beslut av drätselkammare i stad med magistrat vad i drätselkammarens reglemente är bestämt. Om magistratens överinseende över drätselkammaren sägs i 47 §.

Har drätselkammare i stad utan magistrat meddelat beslut, som ej är av rent förberedande eller verkställande art, skall vad i 76—78 §§ är stadgat äga motsvarande tillämpning; dock skall tiden för talans fullföljande räknas från den dag, då klaganden erhöll del av beslutet. Utan hinder av förd klagan må beslutet gå i verkställighet, där icke den prövande myndigheten annorledes förordnar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1933.

Utan hinder härav må stadsfullmäktige i stad, där stadsstyrelse finnes, besluta, att stadsstyrelsen skall bibehållas för en tid av högst fem år, räknat från lagens ikraftträdande. I dylikt fall skola de äldre bestämmelserna fortfarande under samma tid äga tillämpning för staden. Sådant beslut skall fattas före lagens ikraftträdande. Anmälan om beslutet skall göras hos länsstyrelsen.

dels ock här nedan å sid. 31—40 intagna förslag till

2) lag om kommunalborgmästare;

3) lag om överflyttande å kommunalborgmästare av magistrat eller stadsstyrelse åliggande bestyr;

4) lag om behörighet för kommunalborgmästare att utfärda fattigdomsintyg, som omförmäles i 30 kap. 22 § rättegångsbalken;

5) lag angående ändrad lydelse av 90 och 91 §§ i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen;

6) lag om ändrad lydelse av 63 § i kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253);

7) lag om ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning;

8) lag angående ändrad lydelse av 13 § 2 mom. i lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket;

9) lag angående ändrad lydelse av 47 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting;

10) förordning om ändrad lydelse av § 3 mom. 1 och 2 i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riks-försäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen dels de likalydande motionerna nr 359 i första kammaren av herr *Linder* och nr 526 i andra kammaren av herr *Andersson* i Falkenberg, dels ock de likalydande motionerna nr 361 i första kammaren av herr *Mellén* m. fl. och nr 537 i andra kammaren av herr *Petersson* i Lerbäcksbyn m. fl.

I motionerna I: 359 och II: 526 hemställes, »att Kungl. Maj:ts i propositionen nr 207 framställda förslag måtte av riksdagen avslås».

I motionerna I: 361 och II: 537 hemställes »att Kungl. Maj:ts proposition nr 207 icke måtte av riksdagen bifallas».

Beträffande de skäl, som ligga till grund för de i propositionen framlagda lagförslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen jämte därvid fogade utdrag av protokollen över socialärenden den 11 och den 18 mars 1932.

Beträffande motiveringen för motionärernas hemställan hänvisar utskottet till motionerna.

Enligt bestämmelserna i 44 § i gällande lag om kommunalstyrelse i stad skall i stad utan magistrat (s. k. fögderistad) de eljest å magistraten ankommande bestyr och åligganden, om vilkas ombesörjande icke särskild föreskrift meddelats, fullgöras av en stadsstyrelse bestående av en kommunalborgmästare, som ordförande, och två kommunalrådmän; dock att, utan hinder härav, för stad, som kommit i åtnjutande av stadsrättigheter före den 1 januari 1921, om stadsstyrelsens sammansättning skall gälla vad i reglementet för styrelsen är eller blir stadgat. På grund härav finnas kommunalborgmästare och kommunalrådmän i 7 av rikets 26 fögderistäder, medan i övriga fögderistäder stadsstyrelsens sammansättning bestämmes i reglemente. Stadsförvaltningens

organisation i övrigt företer även i såväl dessa som i övriga städer stora olikheter, beroende på olikheter ifråga om storleken och den allmänna strukturen.

På grund härav har sedan länge förelegat önskemål om dels enhetliga bestämmelser beträffande magistratsbestyrens ombesörjande i stad utan magistrat och dels en omgestaltning av städernas förvaltning, avseende i huvudsak ett samlande under enhetlig ledning av de ofta på olika styrelser splittrade förvaltningsuppgifterna. Dessa spörsmål ha erhållit ökad betydelse genom det i samband med frågan om en allmän processreform framkomna förslaget om statens övertagande av rättsskipningen i vissa städer, vilka i judiciellt hänseende ansåges böra förenas med landsbygden.

Spörsmålen i fråga ha varit föremål för skilda utredningar. Sålunda avgåvo 1928 års kommunalförvaltningssakkunniga den 30 september 1929 utredning angående kommunalförvaltningens ordnande i städerna efter processreformens genomförande, vilket betänkande avsåg samtliga städer. Vidare hava borgmästaren Gustaf Ehrnberg och kommunalborgmästaren Harry Ljungberg av cheferna för justitie- och socialdepartementen den 25 september 1931 tillkallats för att i egenskap av sakkunniga inom justitie- och socialdepartementen biträda med fortsatt behandling av frågan om övertagande från statens sida av rättsskipningen i vissa städer ävensom av frågan rörande de ändrade bestämmelser angående kommunalförvaltningen i stad, som av ett dylikt övertagande kunde påkallas, jämte därmed sammanhängande spörsmål. Dessa sakkunniga hava den 27 november 1931 avlämnat bland annat förberedande förslag angående ändrade bestämmelser rörande kommunalförvaltningen uti *dels* sådana städer, vilkas rättsskipning komme att övertagas av staten, och *dels* fögderi-städerna.

1929 års förslag.

Det av kommunalförvaltningssakkunniga år 1929 avgivna förslaget, vilket avsåg samtliga städer i riket, innebar i huvudsak inrättande av ett kommunalt centralorgan med benämning stadsstyrelse. I stadsstyrelsen skulle den nuvarande drätselkammaren uppgå, och den skulle vidare övertaga magistratens kommunala uppgifter med undantag av legalitetskontrollen, vilken skulle upphöra, samt åtskilliga av magistratens statliga uppgifter, dock icke de polisiära, vilka skulle tillkomma polischefen i staden. Stadsstyrelsen skulle utgöras av en borgmästare såsom självskriven ordförande samt ytterligare minst fyra ledamöter, varjämte hos stadsstyrelsen i städer med över 4,000 å 6,000 invånare i regel skulle finnas anställd en stadsassessor. Borgmästaren och övriga ledamöter skulle väljas av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnes, av allmänna rådstugan, borgmästaren för en tid av 6—10 år samt övriga ledamöter jämte erforderligt antal suppleanter för en tid av 4 år. Stadsassessorerna skulle tillsättas av stadsfullmäktige. För borgmästaren voro ej några kompetensvillkor uppställda, medan däremot stadsassessorerna skulle antingen vara jurist eller ock hava av Kungl. Maj:t befunnits kompetent för den befattning, varom vore fråga.

Över förslaget avgåvos yttranden av länsstyrelserna i riket, av magistraterna, stadsstyrelserna, stadsfullmäktige och drätselkamrarna i städerna samt av vissa sammanslutningar.

I de flesta yttrandena vitsordas, att grundtanken i förslaget — inrättande av ett kommunalt centralorgan — vore riktig och stode i överensstämmelse med tidens krav. Mot förslaget riktades emellertid av flertalet i ärendet hörda detalj-anmärkningar av skiftande natur. Sålunda återkomma ofta erinringar, att det kommunala centralorganets belastande med administrativa uppgifter vore mindre önskvärt, att fara förefunnes, att förslaget, därest det antoges, skulle medföra en överorganiserad tjänstemannaförvaltning, i all synnerhet i städer med 6,000—15,000 invånare, att den föreslagne borgmästarens ställning komme på grund av sättet för hans antagande att bli i avsevärd utsträckning politiskt betonad, samt att ordföranden i det kommunala centralorganet borde vara en kommunal förtroendeman, vald i samma ordning som för närvarande gällde om dylika befattningshavare.

1931 års förslag, som är begränsat till städer utan magistrat men omfattar samtliga dessa — således även fögderistäderna — har upptagit grundtanken i 1929 års förslag om inrättande av ett centralorgan i städerna. Någon ny styrelse skall emellertid icke tillskapas, utan drätselkammaren skall bibehållas och under oförändrad benämning övertaga magistratens kommunala uppgifter. För att kammaren skall bli i stånd att utöva en ledande ställning föreslås, att kammaren skall erhålla tillfälle att avgiva yttrande till stadsfullmäktige i praktiskt taget alla där förekommande ärenden. Liksom enligt 1929 års förslag skall legalitetskontrollen försvinna. Ett par magistraten enligt kommunalstyrelselagen åvilande detaljbestyr skola övertagas av annat organ än drätselkammaren. Magistratens uppgifter beträffande valen övertagas av en för ändamålet inrättad valnämnd. Röstlängd skall dock upprättas av den, som verkställer debitering av kronoutsylder.

1931 års
förslag.

I syfte att trygga ett behörigt handhavande från drätselkammarens sida av magistrats nuvarande tillsynsuppgifter över den kommunala förvaltningen och att bereda en viss ersättning för legalitetskontrollens upphörande har bestämmelse införts därom, att drätselkammaren skall biträdas av en kommunalborgmästare, vilken skall vara skyldig att närvara vid kammarens sammanträden och äga rätt att reservera sig mot fattade beslut. I stad med ett invånarantal av 3,000 eller därunder behöver enligt förslaget kommunalborgmästare ej finnas. Härför fordras emellertid medgivande av Kungl. Maj:t. Angående kommunalborgmästares kompetens har skillnad gjorts mellan städer med 6,000 invånare och däröver samt mindre städer. I förra fallet skall han hava avlagt för domarämbetets utövande föreskrivna kunskapsprov, i det senare har kansliexamen ansetts tillfyllest. I båda fallen äger Kungl. Maj:t meddela dispens för den som på grund av annan utbildning eller längre tids verksamhet i kommunala värv eller eljest i allmän tjänst funnits skickad att innehava den befattning, varom är fråga. Kommunalborgmästare skall enligt förslaget väljas av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan. Förordnande å befattningen utfärdas av länsstyrelsen. I princip skall kommunalborgmästaren vara oavsättlig, dock skall han kunna entledigas — förutom vid viss ålder och oförmåga till tjänstgöring, i fråga varom bestämmelser meddelats i

viss anslutning till civila pensionslagen — om länsstyrelsen funnit skäl föreligga för bifall till framställning av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan om entledigande, såframt förslag därom väckts av drätselkammaren med minst två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster och antagits av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan med enahanda pluralitet.

Beträffande magistratens statliga uppgifter skulle dessa med vissa undantag ombesörjas av kommunalborgmästaren.

Svenska stadsförbundet, som beretts tillfälle avgiva yttrande över de sakkunnigas förslag, har genom sin styrelse överlämnat dels utlåtande i ämnet, dels ock protokoll vid en av förbundet anordnad konferens i frågan. Därjämte hava styrelserna för föreningen Sveriges stadsdomare och föreningen Sveriges stadsfiskaler inkommit med yttranden över förslaget.

Propositionen.

Det nu framlagda förslaget bygger helt på 1931 års förslag, och de i det samma företagna ändringarna hava huvudsakligen avsett att tillmötesgå de krav, som framförts från städernas sida bland annat vid ovannämnda konferens.

Den kungl. propositionen avser således att för de städer, i vilka i överensstämmelse med 1931 års riksdags beslut angående huvudgrunderna för en rättegångsreform staten efter hand skulle övertaga rättsskipningen och vilka städer i judiciellt hänseende skulle komma att förenas med angränsande domsagor, samt för de s. k. fögderistäderna dels införa bestämmelser, varigenom magistratens och stadsstyrelsens uppgifter överflyttades på andra organ, dels ock genomföra kraven på omgestaltung av dessa städers förvaltning.

Departementschefen.

Departementschefen har i avseende å de grundläggande principerna för förslaget anfört bland annat:

Vid det övervägande jag ägnat spörsmålet har jag för min del kommit till den uppfattningen, att för de städer, om vilka nu är fråga, den för förvaltningen nödiga koncentrationen på ett lämpligt sätt skall kunna vinnas genom att i enlighet med 1931 års förslag låta drätselkammaren med bistånd av en kvalificerad tjänsteman, kommunalborgmästare, bliva stadens styrelse. Till denna min mening har särskilt medverkat den utveckling, som sedan länge ägt rum i de flesta städer och vilken betecknats av drätselkammarens alltmer växande inflytande. Samtliga tidigare förslag hava även, om ock i olika former, tillerkänt drätselkammaren en ledande ställning. Och i de över 1929 års betänkande avgivna yttrandena har grundtanken däri — tillskapande av ett styrelseorgan genom drätselkammarens ombildning — i övervägande mån mötts med gillande. Till förmån för det nu föreliggande förslaget har svenska stadsförbundets styrelse liksom ock styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare i princip uttalat sig. En betydande förtjänst hos detsamma ligger enligt min mening däri, att det endast i mindre mån rubbar de bestående förhållandena. Drätselkammaren skall principiellt bibehållas oförändrad ehuru erhålla bistånd av kommunalborgmästaren, och i den kommunala styrelsen i övrigt äro blott smärre jämkningar, föranledda av drätselkammarens nya ställning, påkallade. Särskilt är att märka, att allenast en jämförelsevis obetydlig nyorganisation föreslås. Den enda befattning, som skall inrättas, är kommunalborgmästarbefattningen, men de uppgifter, som böra ombesörjas av kommunalborgmästaren, utföras redan nu i viss utsträckning i många städer av tjänstemän.

Med drätselkammarens förändring till en stadens styrelse lär det knappast vara möjligt att bibehålla den nuvarande s. k. legalitetskontrollen eller magistratens och stadsstyrelsens skyldighet att tillse, att av stadsfullmäktige fattade

beslut äro lagliga, och att vägra handräckning till verkställighet av lagstridiga beslut. Det kan nämligen icke gärna komma i fråga, att drätselkammaren skall övertaga denna uppgift. I samma avseenden som hittills bör drätselkammaren vara ett stadsfullmäktige underordnat organ och bör följaktligen icke äga pröva lagligheten av fullmäktiges beslut. Ej heller har det syntts mig lämpligt att beklåda kommunalborgmästaren med förevarande befogenhet.

Departementschefen har icke ansett ett borttagande av legalitetskontrollen vålla några betänkligheter, därest såsom departementschefen förordade i förvaltningen införes ett ämbetsmannamässigt element. Skulle lagstridiga beslut komma att fattas, står det envar kommunmedlem fritt att överklaga besluten.

I propositionen har meddelats, att till följd av den föreslagna reformen erfordras ändringar i bland annat hälsovårdsstadgan och byggnadsstadgan genom en jämkning i den förstnämnda stadgan av beskrivningen på polischef i bestämmelsen om polischef, som självskriven ledamot av hälsovårdsnämnden samt genom införande i byggnadsstadgan av bestämmelse om kommunalborgmästaren såsom självskriven ledamot av byggnadsnämnden. Härjämte har departementschefen framhållit att, därest riksdagen icke uttalar någon erinran emot de angivna ändringarna, Kungl. Maj:t torde i författningar, som nu nämnts, äga vidtaga sådana ändringar, som överensstämma med grunderna för här ifrågakvarande reform.

Utskottet ansluter sig till principerna i det genom den kungl. propositionen framlagda förslaget, och har i fråga om de särskilda bestämmelserna i förslaget icke funnit anledning till andra än nedanstående erinringar: **Utskottet.**

1:o. *Beträffande förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen om kommunalstyrelse i stad.*

17 § bör kompletteras genom insättande av en förtydligande bestämmelse att i paragrafen omförmälda insändandet av underrättelser om val av ordförande och vice ordförande i stadsfullmäktige skall ombesörjas av stadsfullmäktiges ordförande.

Rubriken till 4 kapitlet torde lämpligen erhålla följande lydelse: »Om magistrat, drätselkammare och kommunalborgmästare.»

Utskottet har funnit lämpligt, att bestämmelsen uti andra stycket av 55 § att i stad utan magistrat skall finnas en kommunalborgmästare uppflyttas till paragrafens första stycke och att bestämmelsen att kommunalborgmästaren skall bistå drätselkammaren även utgår ur andra stycket såsom obehöfelig med hänsyn till den i sista stycket förekommande hänvisningen till ett för kommunalborgmästaren gällande reglemente, däri hans åligganden kunna utförligt angivas.

Vidare anser utskottet att bestämmelsen i tredje stycket av samma paragraf bör utgå. Förstärkandet av en kommunalvald styrelse med en tjänsteman genom beslut av kommunalrepresentationen är något som hittills är okänt inom vår kommunalförvaltning. Kommunalborgmästaren bör för övrigt icke vara ledamot av drätselkammaren, ty såsom sådan skulle han nödgas med sin röst medverka till besluten därstädes, ofta nog i ömtåliga och särskilt omstridda frågor, varigenom den opartiskhet, som bör prägla hans verksamhet, kunde misstänkliggöras eller ifrågasättas. Det kan heller icke vara lämpligt att han

mot egen önskan skall vara skyldig att vara ledamot av drätselkammaren. Utskottets principiella inställning till denna fråga föranleder följdriktigt införande i lagen av en bestämmelse att kommunalborgmästaren icke heller skall kunna *väljas* till ledamot av drätselkammaren, vilken bestämmelse lämpligen bör införas i början av andra stycket av 55 §.

Vidkommande slutligen övergångsbestämmelserna, skola enligt förslaget fögderistäderna äga bibehålla stadsstyrelseorganisationen i fem år från lagens ikraftträdande den 1 januari 1933, därest stadsfullmäktige fatta beslut därom före nämnda dag. Då emellertid den betänketid ifråga om tiden för övergången, som sålunda står till buds, torde vara för kort, synes, beträffande fögderistäderna, böra föreskrivas att den nuvarande organisationen *skall* bibehållas i fem år från den 1 januari 1933, därest icke stadsfullmäktige besluta om tidigare övergående till den nya ordningen.

2:o. *Angående förslaget till lag om kommunalborgmästare.*

Utskottet delar den mening, som torde hava omfattats av de sakkunniga, att uti det reglemente, som efter framställning av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan skall utfärdas av Kungl. Maj:t, böra upptagas kommunalborgmästarens alla arbetsuppgifter och således icke blott de, som äro av statlig natur, utan även de kommunala uppgifterna. Detta torde vara erforderligt till förhindrande av att kommunalborgmästaren blir underkastad sådana ändringar i arbetsuppgifterna, som kunna bliva till men för den ställning inom kommunalförvaltningen, som bör tillkomma honom enligt grunderna för förslaget, eller för handhavandet av de statliga arbetsuppgifterna. Ett förtydligande i texten i andra stycket av 3 § bör i anledning härav vidtagas.

Beträffande vidare bestämmelserna i tredje stycket mom. d. av samma § har utskottet icke funnit nödigt att föreskriva två tredjedels pluralitet i drätselkammaren för framställning till stadsfullmäktige om åtgärd för kommunalborgmästarens entledigande. Kvalificerad majoritet för beslut i kommunala beredande styrelser är för övrigt en nyhet, som ej synes lämplig att införa. Däremot har utskottet funnit den pluralitet inom stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan, två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, som föreskrivits för antagande av förslag om entledigande av kommunalborgmästaren, icke vara tillräckligt betryggande för bedömande av frågan om entledigandet. Det kan nämligen icke bortses från att, om förslaget i denna del vinner bifall, partipolitiska hänsyn undantagsvis kunna bliva avgörande vid beslutets fattande. Visserligen skulle prövningen av skälen för beslutet och avgörandet tillkomma länsstyrelserna, men det kan uppenbarligen förutses att stora svårigheter skulle yppa sig vid avgörandet av dessa frågor. I den mån skälen för förslaget om entledigande avse missnöje med handhavandet av de kommunala arbetsuppgifterna, torde det vara mycket svårt för länsstyrelsen att pröva, huruvida, dessa skäl äro tillräckligt bärande. Det inkomna förslaget om entledigande kan ju också röra sig om en kommunalborgmästare, som visat sig utmärkt väl skickad att handhava de statliga arbetsuppgifterna. Utskottet håller före att svårigheterna i detta avseende skulle i betydande grad avlägsnas, om för förslag om entledigande fordrades tre fjärde-

dels pluralitet. Länsstyrelsen skulle uti en så stark majoritet kunna finna tillräcklig grund för entledigande, där ej särskilda skäl tala däremot. Utskottet föreslår på grund härav att den i mom. d) i sista stycket av paragrafen i fråga föreskrivna kvalificerade majoriteten ändras från två tredjedelar till tre fjärdedelar.

För att ytterligare motverka ett obehörigt entledigande vill utskottet hava uttalat, att reglementets bestämmelser om pension åt kommunalborgmästaren böra upptaga rätt till pension i förhållande till avlöningsförmåner och tjänstetid jämväl i fall, då han entledigas enligt 3 § sista stycket mom. d).

Utskottet har i detta sammanhang även ansett sig böra erinra om att kommunalborgmästarnas avlöning givetvis måste komma att växla högst väsentligt i olika städer allt efter göromålsens omfattning. I en del av de mindre städerna torde sålunda kommunalborgmästaretjänsten uppenbarligen kunna anordnas som en bisyssla.

Därest riksdagen helt eller delvis bifaller propositionen i fråga om ändringarna i lagen om kommunalstyrelse i stad, anser sig utskottet böra uttala, att de talrika ändringar i olika paragrafer och även i paragraf-följden, som föranledas härav, göra det i hög grad önskvärt att 1930 års lag efter ändringarnas godkännande ånyo kungöres med fullständig text, men i sin nya lydelse.

Utskottet förordar således att kungörandet av de beslutade ändringarna sker i samband med förnyat kungörande av 1930 års lag om kommunalstyrelse i stad med användande av en ingress, som dels anger de vidtagna ändringarna, dels förklarar, att i följd av ändringarna 1930 års lag kommer att från den dag, ändringarna träda i kraft, hava den lydelse, som därefter paragraf efter paragraf anges, varvid på lämpligt sätt bör kunna utmärkas såväl tidpunkten för nämnda ikraftträdande som de delar av respektive paragrafer som ändrats. I anslutning härtill har utskottet avfattat den sedvanliga ingressen, som börjar med orden: »Häri genom förordnas». För en sådan anordning torde emellertid erfordras utfärdande av en särskild lag om införande av Lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad. Utskottet har därför uppgjort förslag till sådan promulgationslag, innehållande de erforderliga övergångsbestämmelserna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- a) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition, nr 207, icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas,¹⁾ måtte med anledning av samma proposition för sin del antaga följande

¹⁾ I förhållande till propositionen innefattar utskottets förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad ändring — förutom beträffande ingress, rubrik till 4 kap. samt övergångsbestämmelse — i fråga om 17 och 55 §§. I propositionen föreslogs, att nuvarande uttryck i 17 § första stycket »genom magistraten» skulle uteslutas utan att ersättas av annat uttryck. Beträffande 55 § innebär utskottets förslag, att andra stycket första punkten i propositionen här i något ändrad avfattning upptagits såsom första stycke samt att tredje stycket i propositionen utesluts, i samband varmed förbud stadgats för kommunalborgmästaren att vara ledamot av drätselkammaren.

Förslag

till

L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252)
om kommunalstyrelse i stad.

Härigenom förordnas att lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall så ändras, att 7 § andra stycket, 13 § tredje stycket, 15 § sista stycket, 17 § första stycket, 19 § sista stycket, 20 § första och sista styckena, 22 § andra stycket, 23 §, 24 § första stycket, 32 §, 35 § andra stycket, 37 §, 38 §, 40 §, 41 § första stycket, 42 § första, tredje och sista styckena, 44 §, 45 § första stycket, 57 § första, andra och sista styckena, 59 § andra stycket, 60 §, 63 § 3 mom., 65 §, 66 § andra och sista styckena, 67 §, 70 §, 71 §, 74 § andra stycket, 75 § andra stycket, 76 § andra stycket och 79 § erhålla ny lydelse, att 51 § upphör att gälla, att 52—55 §§ erhålla beteckningen 51—54 §§, att en ny paragraf, betecknad 55 §, införes samt att 4 kap. erhåller ny rubrik, allt på sätt nedan anges:

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

7 §.

Stadskommuns beslutanderätt — — — allmän rådstuga.

Förvaltning och verkställighet tillkomma, *under inseende av magistrat*, Förvaltning och verkställighet tillkomma drätselkammare eller de styrelser, nämnder eller personer, som äro utsedda för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr.

13 §.

Stadsfullmäktige väljas — — — års ålder.

Stadsfullmäktig kan — — — andras talan.

Följande personer må icke vara stadsfullmäktige: landshövding, landssekreterare, landskamrerare, länsassessor, ledamot av magistraten, tjänsteman eller betjänt vid magistraten eller allmän åklagare i orten, ej heller tjänsteman eller betjänt, som är anställd vid stadens drätsel eller annat dess

Följande personer må icke vara stadsfullmäktige: landshövding, landssekreterare, landskamrerare, länsassessor, ledamot av magistraten, tjänsteman eller betjänt vid magistraten, *kommunalborgmästare* eller allmän åklagare i orten, ej heller tjänsteman eller betjänt, som är anställd vid stadens

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

förvaltande verk och är för sin befattning redovisningsskyldig.

drätsel eller annat dess förvaltande verk och är för sin befattning redovisningsskyldig.

Ej må — — — såsom stadsfullmäktig.

15 §.

För val — — — — — inom valkrets.

Vid valkretsindelning — — — särskilda valkretsarna.

Om indelning i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets äga, efter därom av magistraten uppgjort förslag, stadsfullmäktige göra framställning hos länsstyrelsen. Utan föregående framställning må länsstyrelsen förordna om sådan indelning, sedan tillfälle beretts stadsfullmäktige att avgiva yttrande i ärendet. Beslut om indelning i valkretsar skall meddelas senast två månader före ingången av det kalenderår, under vilket beslutet skall träda i tillämpning.

Om indelning i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets äga, efter därom av magistraten eller, där sådan ej finnes, av drätselkammaren uppgjort förslag, stadsfullmäktige göra framställning hos länsstyrelsen. Utan föregående framställning må länsstyrelsen förordna om sådan indelning, sedan tillfälle beretts stadsfullmäktige att avgiva yttrande i ärendet. Beslut om indelning i valkretsar skall meddelas senast två månader före ingången av det kalenderår, under vilket beslutet skall träda i tillämpning.

17 §.

17 §.

Stadsfullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande samt, då stadsfullmäktige så besluta, jämväl en andre vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall genom magistraten ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för intagande i länskungörelserna.

Stadsfullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande samt, då stadsfullmäktige så besluta, jämväl en andre vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall av stadsfullmäktiges ordförande ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för intagande i länskungörelserna.

För året — — — — — särskilt utsett.

19 §.

Ordinarie sammanträden — — — av fullmäktige.

Vid ordinarie — — — och förvaltning.

Vid ordinarie — — — och revisorssuppleanter.

(Nuvarande lydelse.)

Extra sammanträde hålles, när länsstyrelsen därom förordnar eller magistraten eller de flesta av fullmäktige sådant äska eller ordföranden finner det nödigt.

20 §.

Kallelse till stadsfullmäktigsammanträde utfärdas första gången, sedan beslutanderätten uppdragits åt fullmäktige, av magistraten och därefter av ordföranden eller, vid hinder för honom, av vice ordföranden. Kallelsen, vilken skall utfärdas skriftligen och innehålla bestämd uppgift om tid och ställe samt, såvitt möjligt är, även om överläggningsämne för sammanträdet, skall senast söckendagen före sammanträdet delgivas envar stadsfullmäktig.

En vecka — — — flestas kännedom.

Vid ordinarie — — — denna tidning.

Den omständigheten — — — sammanträdet hållande.

Magistraten skall särskilt skriftligen underrättas om sammanträde.

(Utskottets förslag.)

Extra sammanträde hålles, när länsstyrelsen därom förordnar eller magistraten *eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren det begär* eller de flesta av fullmäktige sådant äska eller ordföranden finner det nödigt.

20 §.

Kallelsetill stadsfullmäktigsammanträde utfärdas första gången, sedan beslutanderätten uppdragits åt fullmäktige, av magistraten *eller, där sådan ej finnes, av kommunalborgmästaren* och därefter av ordföranden, eller vid hinder för honom, av vice ordföranden. Kallelsen, vilken skall utfärdas skriftligen och innehålla bestämd uppgift om tid och ställe samt, såvitt möjligt är, även om överläggningsämne för sammanträdet skall senast söckendagen före sammanträdet delgivas envar stadsfullmäktig.

I stad med magistrat skall magistraten särskilt skriftligen underrättas om sammanträde.

22 §.

Varje stadsfullmäktig äger en röst.

Vid stadsfullmäktigsammanträde äger borgmästaren *eller stadsstyrelsens ordförande* eller, vid hinder för honom, den, vilken magistraten *eller stadsstyrelsen* bland sina ledamöter utser, att vara tillstådes och deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Sådan rätt tillkommer jämväl ordförande eller vice ordförande i kommunal styrelse, nämnd eller beredning vid behandling av ärende, som beretts av styrelsen, nämnden eller beredningen, så ock

Vid stadsfullmäktigsammanträde äger borgmästaren eller, vid hinder för honom, den, vilken magistraten bland sina ledamöter utser, *eller kommunalborgmästaren* att vara tillstådes och deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Sådan rätt tillkommer jämväl ordförande eller vice ordförande i kommunal styrelse, nämnd eller beredning vid behandling av ärende, som beretts av styrelsen, nämnden eller beredningen, så ock revisor vid gransk-

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

revisor vid granskning av den av honom avgivna revisionsberättelsen.

ning av den av honom avgivna revisionsberättelsen.

23 §.

Stadsfullmäktige äro skyldiga att, efter sakens beskaffenhet, antingen meddela yttrande eller fatta beslut över alla de frågor, vilka blivit av högre myndighet eller av magistraten hänskjutna till dem.

23 §.

Stadsfullmäktige äro skyldiga att, efter sakens beskaffenhet, antingen meddela yttrande eller fatta beslut över alla de frågor, vilka blivit av högre myndighet eller *i stad med magistrat* av magistraten hänskjutna till dem.

24 §.

De ärenden, som företagas till avgörande av stadsfullmäktige, skola förut vara vederbörligen beredda av drätselkammaren eller annan kommunal styrelse, nämnd eller beredning, dit ärendet efter sin beskaffenhet hör, eller av en eller flera särskilt för sådan beredning utsedda personer. Innan ärende, som beretts annorledes än av drätselkammaren eller allmänt beredningsutskott, företages till avgörande av stadsfullmäktige, skall tillfälle lämnas kammaren eller utskottet att avgiva yttrande däröver.

24 §.

De ärenden, som företagas till avgörande av stadsfullmäktige, skola förut vara vederbörligen beredda av drätselkammaren eller annan kommunal styrelse, nämnd eller beredning, dit ärendet efter sin beskaffenhet hör, eller av en eller flera särskilt för sådan beredning utsedda personer. Innan ärende, som beretts annorledes än av drätselkammaren eller allmänt beredningsutskott, företages till avgörande av stadsfullmäktige, skall tillfälle lämnas kammaren eller utskottet att avgiva yttrande däröver. *I stad utan magistrat skall tillfälle städse lämnas drätselkammaren att avgiva yttrande över ärende, som beretts annorledes än av kammaren.*

Val må — — — — — stadens rättighet.

32 §.

Stadsfullmäktiges beslut skola, så snart de blivit justerade, skriftligen delgivas magistraten. För övrigt äger envar att taga avskrift av protokollet och att få avskriftens riktighet bestrykt.

32 §.

Stadsfullmäktiges beslut skola, så snart de blivit justerade, skriftligen delgivas magistraten *eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren*. För övrigt äger envar att taga avskrift av protokollet och att få avskriftens riktighet bestrykt.

35 §.

Beträffande rättighet — — — är stadgat.

Vid behandling av ärende, som sägs

Vid behandling av ärende, som sägs

(Nuvarande lydelse.)

i första stycket, skall *genom magistratens föranstaltande* finnas tillgänglig längd över de i sådant ärende röstberättigade, vilka icke finnas upptagna såsom röstberättigade i den allmänna röstlängden.

37 §.

Allmän rådstuga hålles inför magistraten.

38 §.

Allmän rådstuga skall hållas å rådhuset eller å ställe, som för sådant ändamål blivit av rådstugan eller, i brist på dess föreskrift, av magistraten bestämt.

40 §.

Extra allmän rådstuga hålles, när länsstyrelsen därom förordnar eller magistraten finner det nödigt.

Envar, som är röstberättigad å allmän rådstuga, äger för uppgivet ärende begära rådstugas hållande. Lämnas dylik framställning av magistraten utan avseende, skall magistraten, om det begäres, meddela sitt beslut skriftligen, med skälen därtill; och äger sökanden att däröver anföras besvär hos länsstyrelsen. Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

(Utskottets förslag.)

i första stycket, skall finnas tillgänglig längd över de i sådant ärende röstberättigade, vilka icke finnas upptagna såsom röstberättigade i den allmänna röstlängden. *Det ankommer å magistraten eller, där sådan ej finnes, å den valnämnd, som enligt lagen om val till riksdagen har att förrätta val till riksdagens andra kammare för staden, att föranstalta därom, att längden är tillgänglig.*

37 §.

Allmän rådstuga hålles inför magistraten eller, där sådan ej finnes, inför valnämnden.

38 §.

Allmän rådstuga skall hållas å rådhuset eller å ställe, som för sådant ändamål blivit av rådstugan eller, i brist på dess föreskrift, av magistraten eller, där sådan ej finnes, av valnämnden bestämt.

40 §.

Extra allmän rådstuga hålles, när länsstyrelsen därom förordnar, *så ock i stad med magistrat, när magistraten finner det nödigt, samt i annan stad, när valnämnden finner det nödigt eller drätselkammaren sådant äskar.*

Envar, som är röstberättigad å allmän rådstuga, äger för uppgivet ärende begära rådstugas hållande. Lämnas dylik framställning av magistraten eller valnämnden utan avseende, skall magistraten eller valnämnden, om det begäres, meddela sitt beslut skriftligen, med skälen därtill; och äger sökanden att däröver anföras besvär hos länsstyrelsen. Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

(Nuvarande lydelse.)

41 §.

Kungörelse om allmän rådstuga utfärdas av magistraten och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och överläggningsämne för sammanträdet.

Kungörelsen uppläses — — — stadens rättighet.

Jämväl skall — — — — — i 20 §.

Den omständigheten — — — rådstugans hållande.

42 §.

Magistraten skall vid allmän rådstuga låta föra protokoll.

Protokollet skall — — — omröstning företagits.

Protokollet justeras genast, där så ske kan, men i annat fall offentligen inför magistraten å tid, som tillkännagives innan allmänna rådstugan upplöses.

Envar äger — — — riktighet bestyrkt.

Protokollen med tillhörande handlingar och bilagor skola förvaras av magistraten på sätt och å ställe, som allmänna rådstugan eller, där stadsfullmäktige finnas, dessa bestämt.

4 KAP.

Om magistrat och *stadsstyrelse* samt om drätselkammare.

44 §.

1 mom. Om tillsättande av magistrat är särskilt stadgat. Beträffande magistraten, för såvitt den sammanfaller med rådstuvurätten, ävensom i fråga om magistratens handhavande av vad till exekutionsverket, säkerhets-, ordnings-, sundhets- och sedlig-

(Utskottets förslag.)

41 §.

Kungörelse om allmän rådstuga utfärdas av magistraten *eller, där sådan ej finnes, av valnämnden* och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och överläggningsämne för sammanträdet.

42 §.

Magistraten *eller, där sådan ej finnes, valnämnden* skall vid allmän rådstuga låta föra protokoll.

Protokollet justeras genast, där så ske kan, men i annat fall offentligen inför magistraten *eller valnämnden* å tid, som tillkännagives innan allmänna rådstugan upplöses.

Protokollen med tillhörande handlingar och bilagor skola förvaras av magistraten *eller valnämnden* på sätt och å ställe, som allmänna rådstugan eller, där stadsfullmäktige finnas, dessa bestämt.

4 KAP.

Om magistrat, drätselkammare och *kommunalborgmästare*.

44 §.

Om tillsättande av magistrat är särskilt stadgat. Beträffande magistraten, för såvitt den sammanfaller med rådstuvurätten, ävensom i fråga om magistratens handhavande av vad till exekutionsverket, säkerhets-, ordnings-, sundhets- och sedlighetspolisen

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

hetspolisen inom staden hör, gäller inom staden hör, gäller vad därom i
vad därom i lag och författningar är lag och författningar är stadgat.
stadgat.

2 mom. I stad utan magistrat skall för fullgörande av de eljest å magistraten ankommande bestyr och åligganden, om vilkas besörjande därstädes ej i lag eller författning meddelats särskild föreskrift, finnas en stadsstyrelse, bestående av en kommunalborgmästare såsom ordförande och minst två kommunalrådmän; dock att utan hinder härav i stad, som kommit i åtnjutande av stadsrättigheter före den 1 januari 1921, om stadsstyrelsens sammansättning skall gälla vad i reglementet för stadsstyrelsen är eller blir stadgat.

(Jfr 55 §).

Kommunalborgmästare tillsättes av Konungen bland de tre behöriga personer, som jämlikt av Konungen meddelade bestämmelser därtill föreslagits av stadens vid stadsfullmäktigval röstberättigade invånare. Kommunalrådmän utses av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan.

Reglemente för stadsstyrelsen utfärdas av Konungen efter därom av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan upprättat förslag.

45 §.

Magistraten äger att vaka över att av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan *lagenligt* fattade beslut bringas till verkställighet av drätselkammaren eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr tillsatta styrelser, nämnder eller personer, som böra taga befattning därmed, ävensom att åt staden donerad fast egendom och staden förunnade inkomstgivande rättigheter bliva behörigen använda till sina betämda ändamål.

Finner magistraten — — — — — magistrats beslut.

45 §.

Magistraten äger att vaka över att av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan fattade beslut bringas till verkställighet av drätselkammaren eller för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr tillsatta styrelser, nämnder eller personer, som böra taga befattning därmed, ävensom att åt staden donerad fast egendom och staden förunnade inkomstgivande rättigheter bliva behörigen använda till sina betämda ändamål.

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

51 §.

Vad i denna lag stadgas i avseende
å magistrat, skall i stad, där magistrat
ej finnes, gälla om stadsstyrelsen.

52 §.

I varje — — — — — en drätselkammare.
Ledamöterna i — — — — — allmänna rådstugan.

53 §.

Drätselkammare har — — — — — dess befattning.
I reglementet — — — — — i ärendet.
Reglemente för — — — — — av länsstyrelsen.
Förslag därtill — — — — — till länsstyrelsen.

54 §.

Penningar eller — — — — — eller värdehandlingar.
Penningmedel, som — — — — — å postgirokonton.

55 §.

Om drätselkammarens — — — — — 6 kap.

(Jfr 44 § 2 mom.)

55 §.

I stad utan magistrat skall jämte
drätselkammare finnas en kommunal-
borgmästare.

Vad i 45—50 och 52 §§ stadgas
i avseende å magistrat skall i sådan
stad i tillämpliga delar gälla om drät-
selkammaren med iakttagande likväl,
att i 45 § andra stycket stadgad för-
pliktelse för magistrat att vägra hand-
räckning till verkställighet av vissa be-
slut samt i 52 § sista stycket föreskri-
ven skyldighet för magistrat att avgiva
yttrande icke skall gälla om drätselkam-
maren.

Kommunalborgmästaren må icke vara
ledamot av drätselkammaren. Han skall
närvara vid drätselkammarens samman-
träden samt äga rätt att deltaga i över-
läggningarna men ej i besluten och att
få sin särskilda mening antecknad till
protokollet.

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

Om kommunalborgmästarens befattning med andra än i denna lag omnämnda ärenden så ock om utseende och entledigande av kommunalborgmästare samt reglemente för honom är särskilt stadgat.

57 §.

Förslag till utgifts- och inkomststat skall före november månads utgång uppgöras av magistraten efter hörande av drätselkammaren eller särskild av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga därför tillsatt beredning. För detta ändamål skola de styrelser, nämnder eller personer, vilka staden för särskilda förvaltningsbestyr tillsatt, å tid, som utsättes av magistraten, till drätselkammaren ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

Magistratens statförslag skall från och med dagen för tillkännagivandet om det ordinarie stadsfullmäktigsammanträde eller kungörandet av den allmänna rådstuga, som skall hållas före utgången av december månad, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som utsättes i tillkännagivandet eller kungörelsen.

På nämnda — — — — — och avgörande.

Den fastställda utgifts- och inkomststaten återställes därefter till magistraten.

57 §.

Förslag till utgifts- och inkomststat skall uppgöras före november månads utgång, i stad med magistrat av magistraten efter hörande av drätselkammaren eller särskild av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga därför tillsatt beredning och i annan stad av drätselkammaren. För detta ändamål skola de styrelser, nämnder eller personer, vilka staden för särskilda förvaltningsbestyr tillsatt, å tid, som utsättes i stad med magistrat av magistraten och i annan stad av drätselkammaren, till kammaren ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

Statförslaget skall från och med dagen för tillkännagivandet om det ordinarie stadsfullmäktigsammanträde eller kungörandet av den allmänna rådstuga, som skall hållas före utgången av december månad, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som utsättes i tillkännagivandet eller kungörelsen.

— — — — — och avgörande.

Den fastställda utgifts- och inkomststaten återställes därefter till den, som uppgjort statförslaget.

59 §.

Det åligger — — — — — för kalenderår.

Räkenskaperna skola årligen före den 1 april tillhandahållas magistraten, vilken oförtövat, med föreläggande av viss tid för revisionsberättelsens av-

Räkenskaperna skola årligen före den 1 april tillhandahållas magistraten eller i stad utan magistrat ordföranden i stadsfullmäktige eller, där sådana ej

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

givande, inför protokollet tillhandahåller dem åt revisorerna.

finnas, ordföranden i valnämnden. Magistraten eller ordförande, som nu nämnts, har att oförtövat, med föreläggande av viss tid för revisionsberättelsens avgivande, tillhandahålla räkenskaperna åt revisorerna.

Av staden — — — — — med dem.

60 §.

Revisionsberättelsen avlämnas till magistraten, som över framställda anmärkningar inforrdar vederbörandes förklaringar så tidigt, att de jämte revisionsberättelsen kunna framläggas till granskning och avgörande hos stadsfullmäktige eller å allmän rådstuga vid det ordinarie sammanträde, som hålles före utgången av juni månad.

60 §.

Revisionsberättelsen avlämnas till magistraten eller i stad utan magistrat till ordföranden i stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, ordföranden i valnämnden. Över framställda anmärkningar skola vederbörandes förklaringar inforrdas så tidigt, att de jämte revisionsberättelsen kunna framläggas till granskning och avgörande hos stadsfullmäktige eller å allmän rådstuga vid det ordinarie sammanträde, som hålles före utgången av juni månad.

63 §.

3 mom. Skulle i andra fall än dem, som ovan i denna paragraf bestämmas, hos stadsfullmäktige eller allmän rådstuga väckas förslag, att vissa till staden skattskyldiga böra, i fråga om uttaxering för visst ändamål, antingen helt och hållet befrias från bidrag eller vinna nedsättning däri, skall först avgöras, huruvida ett sådant förslag, vilket dock icke må avse påläggande av personlig eller efter matlag utgående avgift, bör komma under närmare prövning. Skall sådant förslag tagas under vidare prövning, skall det, innan det av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga företages till slutligt avgörande, överlämnas till magistraten, som vidtager den förberedande utredning frågan kräver.

63 §.

3 mom. Skulle i andra fall än dem, som ovan i denna paragraf bestämmas, hos stadsfullmäktige eller allmän rådstuga väckas förslag, att vissa till staden skattskyldiga böra, i fråga om uttaxering för visst ändamål, antingen helt och hållet befrias från bidrag eller vinna nedsättning däri, skall först avgöras, huruvida ett sådant förslag, vilket dock icke må avse påläggande av personlig eller efter matlag utgående avgift, bör komma under närmare prövning. Skall sådant förslag tagas under vidare prövning, skall det, innan det av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga företages till slutligt avgörande, överlämnas till magistraten eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren, som vidtager den förberedande utredning frågan kräver.

(Nuvarande lydelse.)

65 §.

Magistraten åligger att på grund av den fastställda utgifts- och inkomststaten ävensom de beslut om uttaxering till församling eller skoldistrikt, som genom kyrkorådet, skolrådet eller särskild styrelse delgivas drätselkammaren, oförtövat låta upprätta debiterings- och uppbördslängd.

Debiterings- och uppbördslängden upprättas i enlighet med de föreskrifter, som meddelas av magistraten.

66 §.

Sedan debiterings- — — — skall ske.

Vill någon göra anmärkning mot debiterings- och uppbördslängden, äger han, därest han är medlem av stadskommunen eller hans rätt eljest är beroende av debiteringen, att före utgången av nyss sagda tid ingiva skriftlig anmälan därom till magistraten.

Magistraten skall skyndsamt meddela beslut över de framställda anmärkningarna, och skola ändringar, som härav föranledas, införas i längden. Denna anses härefter fastställd.

67 §.

Sedan debiterings- och uppbördslängden fastställts, *överlämnas den till drätselkammaren.*

Det åligger härefter drätselkammaren att utfärda debetsedlar och låta tillställa de skattskyldiga desamma.

70 §.

Har efter debiterings- och uppbördslängdens slutliga granskning sådan taxering, som enligt lag bör ligga till grund för skattskyldighet till staden,

(Utskottets förslag.)

65 §.

Magistraten *eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren* åligger att på grund av den fastställda utgifts- och inkomststaten ävensom de beslut om uttaxering till församling eller skoldistrikt, som genom kyrkorådet, skolrådet eller särskild styrelse delgivas drätselkammaren, oförtövat låta upprätta debiterings- och uppbördslängd.

Vill någon göra anmärkning mot debiterings- och uppbördslängden, äger han, därest han är medlem av stadskommunen eller hans rätt eljest är beroende av debiteringen, att före utgången av nyss sagda tid ingiva skriftlig anmälan därom till magistraten *eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren.*

Magistraten *eller drätselkammaren* skall skyndsamt meddela beslut över de framställda anmärkningarna, och skola ändringar, som härav föranledas, införas i längden. Denna anses härefter fastställd.

67 §.

Sedan debiterings- och uppbördslängden fastställts, *åligger det* drätselkammaren att utfärda debetsedlar och låta tillställa de skattskyldiga desamma.

70 §.

Har efter debiterings- och uppbördslängdens slutliga granskning sådan taxering, som enligt lag bör ligga till grund för skattskyldighet till staden,

(Nuvarande lydelse.)

blivit verkställd, ändrad eller undanröjd, skall magistraten göra därav föranledd ändring i debiteringen, utan hinder av att denna enligt vad ovan sägs vunnit laga kraft, och njuter skattskyldig ränta, enligt vad särskilt är stadgat, å vad han äger återbekomma såsom för mycket erlagt.

Förmenar någon, att felaktighet förekommit vid åtgärd av magistraten, som nu sagts, och vidtages ej efter anmälan rättelse av magistraten, äger han att däröver anföra besvär hos länsstyrelsen i den ordning, som sägs i 69 § andra stycket, skolande tiden för besvärans anförande räknas från det han erhållit vetskap om magistratens beslut i anledning av anmälan.

71 §.

Efter uppbördsstämman upprättar drätselkammaren restlängd å de skattskyldiga, som ej vid uppbördsstämman behörigen guldit sin skatt och för vilka ej avkortning eller avskrivning i laga ordning ägt rum. Restlängden skall summerad jämte berättelse, huru uppbörden utfallit, efter uppbördsstämman slut överlämnas till magistraten.

I stad, där magistraten eller ledamot av magistraten är överexekutor, låter magistraten i vederbörlig ordning indriva och till drätselkammaren redovisa de resterande utskylderna.

I annan stad skall restlängden inom två månader efter uppbördsstämman slut av magistraten insändas till länsstyrelsen, som om mottagandet utan avgift meddelar drätselkammaren bevis och efter verkställande av erforderliga

(Utskottets förslag.)

blivit verkställd, ändrad eller undanröjd, skall magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren göra därav föranledd ändring i debiteringen, utan hinder av att denna enligt vad ovan sägs vunnit laga kraft, och njuter skattskyldig ränta, enligt vad särskilt är stadgat, å vad han äger återbekomma såsom för mycket erlagt.

Förmenar någon, att felaktighet förekommit vid åtgärd av magistraten eller drätselkammaren, som nu sagts, och vidtages ej efter anmälan rättelse, äger han att däröver anföra besvär hos länsstyrelsen i den ordning, som sägs i 69 § andra stycket, skolande tiden för besvärans anförande räknas från det han erhållit vetskap om det beslut anmälan föranlett.

71 §.

Efter uppbördsstämman upprättar drätselkammaren restlängd å de skattskyldiga, som ej vid uppbördsstämman behörigen guldit sin skatt och för vilka ej avkortning eller avskrivning i laga ordning ägt rum. I stad med magistrat skall restlängden summerad jämte berättelse, huru uppbörden utfallit, överlämnas till magistraten, som låter indriva och till drätselkammaren redovisa de resterande utskylderna. I annan stad skall restlängden summerad tillställas den, som är utmättningsman för staden, och åligger det denne att indriva och till drätselkammaren redovisa utskylderna.

(Nuvarande lydelse.)

(Utskottets förslag.)

anteckningar översänder restlängden till utmätningsmannen i orten; och åligger det denne att i vederbörlig ordning indriva och till drätselkammaren redovisa de resterande utskylderna.

Restlängd upprättas enligt formulär, som fastställles av Konungen, och i öfrigt i enlighet med de närmare föreskrifter, som meddelas av magistraten.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av tre öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugufem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

Restlängd upprättas enligt formulär, som fastställles av Konungen. I stad med magistrat äger magistraten meddela de närmare föreskrifter rörande restlängds upprättande, som i öfrigt prövas erforderliga.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av tre öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugufem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

74 §.

För att — — — — — dess betjänande.

Beslut, som skall underställas Konungens prövning, skall av magistraten, åtföljt av dess utlåtande, insändas till länsstyrelsen, vilken det åligger att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till Konungen.

Beslut, som skall underställas Konungens prövning, skall av magistraten, åtföljt av dess utlåtande, eller, där magistrat ej finnes, av drätselkammaren insändas till länsstyrelsen, vilken det åligger att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till Konungen.

75 §.

Länsstyrelsens godkännande — — — fem år.

Beslut, som skall underställas länsstyrelsens prövning, bör genom magistraten och åtföljt av dess utlåtande insändas.

Beslut, som skall underställas länsstyrelsens prövning, bör genom magistraten och åtföljt av dess utlåtande eller, där magistrat ej finnes, genom drätselkammaren insändas.

Samtliga av — — — — — besluten avse.

Underställt beslut — — — — — därför uppgivas.

Över vägrad — — — — — hos Konungen.

76 §.

Medlem av — — — — — orättvis grund.

Besvären skola, jämte det överklagade beslutet, ingivas till länsstyrel-

Besvären skola, jämte det överklagade beslutet, ingivas till länsstyrel-

(Nuvarande lydelse.)

sen inom tjugu dagar efter den dag, då stadsfullmäktiges protokoll offentligen upplästes eller allmän rådstugas protokoll justerades, dagen då det skedde likväl oräknad. Det åligger klaganden därjämte såväl att vid besvären foga bevis om dagen, då sådan uppläsning eller justering ägde rum, som ock att inom fjorton dagar efter det tiden för besvärens inlämnande utgått till magistraten ingiva diariiuudrag över att han besvärat sig.

Försummar klaganden — — — i verkställighet.

79 §.

För besvärs anförande mot drättselkammares beslut i sådana mål och ärenden, vilka drättselkammaren på grund av föreskrifter i särskilda författningar har att handlägga, gäller vad i dessa författningar för varje fall finnes stadgat. I övrigt gäller vad i drättselkammarens reglemente är bestämt.

Om magistratens överinseende över drättselkammaren sägs i 47 §.

(Utskottets förslag.)

sen inom tjugu dagar efter den dag, då stadsfullmäktiges protokoll offentligen upplästes eller allmän rådstugas protokoll justerades, dagen då det skedde likväl oräknad. Det åligger klaganden därjämte såväl att vid besvären foga bevis om dagen, då sådan uppläsning eller justering ägde rum, som ock att inom fjorton dagar efter det tiden för besvärens inlämnande utgått till magistraten *eller, där sådan ej finnes, till drättselkammaren* ingiva diariiuudrag över att han besvärat sig.

79 §.

För besvärs anförande mot drättselkammares beslut i sådana mål och ärenden, vilka drättselkammaren på grund av föreskrifter i särskilda författningar har att handlägga, gäller vad i dessa författningar för varje fall finnes stadgat.

I övrigt gäller *om besvärs anförande mot beslut av drättselkammare i stad med magistrat* vad i drättselkammarens reglemente är bestämt. Om magistratens överinseende över drättselkammaren sägs i 47 §.

Har drättselkammare i stad utan magistrat meddelat beslut, som ej är av rent förberedande eller verkställande art, skall vad i 76—78 §§ är stadgat äga motsvarande tillämpning; dock skall tiden för talans fullföljande räknas från den dag, då klaganden erhöi del av beslutet. Utan hinder av förd klagan må beslutet gå i verkställighet, där icke den prövande myndigheten annorledes förordnar.

*(Utskottets förslag.)***Förslag**

till

Lag

**om införande av lagen angående ändring i vissa delar av lagen
den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad.**

Härigenom förordnas, att lagen angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock att lagen beträffande stad, där stadsstyrelse finnes, skall träda i kraft den 1 januari 1938, såframt icke stadsfullmäktige besluta, att staden dessförinnan skall övergå till den nya ordningen. Sådant beslut skall avse tiden från och med den 1 januari året efter beslutets fattande. Anmälan om beslutet skall göras hos länsstyrelsen.

Förslag
till
Lag

om kommunalborgmästare.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Häriigenom förordnas som följer:

1 §.

Kommunalborgmästare skall hava avlagt för utövande av domarämbete föreskrivna kunskapsprov, dock må till kommunalborgmästare utses jämväl den som av Konungen på grund av annan utbildning eller ådagalagd duglighet i kommunala värv eller eljest i allmän befattning funnits skickad att innehava den tjänst, varom är fråga.

2 §.

Kommunalborgmästare väljes av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan. Förordnande å befattningen utfärdas av länsstyrelsen.

3 §.

Reglemente för kommunalborgmästaren utfärdas av Konungen efter därom av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan upprättat förslag.

I reglementet skola bestämmelser meddelas om kommunalborgmästarens tillsättande, åligganden, avlöning, entledigande, pension och tjänsteförhållanden i övrigt. Därvid må föreskrivas, att såsom vikarie å kommunalborgmästartjänst under kortare tid jämväl må förordnas annan än den som kan utses till kommunalborgmästare.

I reglementet skola bestämmelser meddelas om kommunalborgmästarens tillsättande, *samtliga* åligganden, avlöning, entledigande, pension och tjänsteförhållanden i övrigt. Därvid må föreskrivas, att såsom vikarie å kommunalborgmästartjänst under kortare tid jämväl må förordnas annan än den som kan utses till kommunalborgmästare.

Ej må annan grund för kommunalborgmästares entledigande stadgas än

- a. att han uppnått viss levnadsålder,

- b. att han i tjänsten träffats av olycksfall, som finnes för framtiden medföra oförmåga till tjänstgöring,

- c. att han, utan att hava uppnått den för avgång stadgade levnadsåldern, under en tid av tre på varandra följande år i följd av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra och finnes vara för framtiden oförmögen till tjänstgöring,

- d. att länsstyrelsen funnit skäl föreligga för bifall till framställning av

- d. att länsstyrelsen funnit skäl föreligga för bifall till framställning av

(Kungl. Maj:ts förslag.)

stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan om entledigande, såframt förslag därom väckts av drätselkammaren *med minst två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster* och antagits av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan *med enahanda pluralitet*.

(Utskottets förslag.)

stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan om entledigande, såframt förslag därom väckts av drätselkammaren och *med minst tre fjärdedelar av de i omröstningen deltagandes röster* antagits av stadsfullmäktige eller allmänna rådstugan.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1932.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)***Förslag**

till

Lag

om överflyttande å kommunalborgmästare av magistrat eller stadsstyrelse åliggande bestyr.

Härigenom förordnas, att vad i lag eller författning är stadgat med avseende å magistrat, ledamot av magistrat, stadsstyrelse eller ordförande i stadsstyrelse skall i stad, där magistrat eller stadsstyrelse ej finnes, äga tillämpning med avseende å kommunalborgmästare, såvitt ej annat blivit särskilt stadgat.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933.

Förslag

till

Lag

om behörighet för kommunalborgmästare att utfärda fattigdomsintyg, som omförmäles i 30 kap. 22 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att vad om behörighet att utfärda sådant intyg om fattigdom, som omförmäles i 30 kap. 22 § rättegångsbalken, är stadgat beträffande borgmästaren i stad, där sökanden har sitt hemvist, skall, såframt i staden magistrat ej finnes, gälla i avseende å kommunalborgmästaren.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933.

I stad, där stadsstyrelse finnes, skall vad i denna lag föreskrives äga tillämpning å stadsstyrelsens ordförande.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)***Förslag**

till

Lag

**angående ändrad lydelse av 90 och 91 §§ i lagen den 26 november 1920
(nr 796) om val till riksdagen.**

Härigenom förordnas, att 90 och 91 §§ i lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

90 §.

Vad ovan är stadgat i avseende å magistrat skall i stad utan magistrat i tillämpliga delar gälla om den valnämnd, som skall finnas för sådan stad.

Valnämnd, som i första stycket sägs, skall bestå av kommunalborgmästaren i staden såsom ordförande samt två ledamöter jämte suppleanter för dem, vilka väljas för fyra år av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan. Valet äger rum å tid, då val till befattningar inom kommunen eljest anställles. Vad i 33—36 §§ i övrigt är stadgat i avseende å valnämnd å landet skall äga motsvarande tillämpning beträffande den valnämnd, varom nu är fråga.

91 §.

Äro i stad flera valdistrikt, skall magistraten eller i stad utan magistrat, valnämnden för varje valdistrikt utse tre eller fyra personer att såsom magistratens eller valnämndens deputerade vara valförrättare i distriktet. Av dessa förer den främste ordet. Protokollet över valförrättningen föres av den, magistraten eller valnämnden därtill utsett.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1933.

I stad, där stadsstyrelse finnes, skall vad i avseende å magistrat i lagen om val till riksdagen är stadgat gälla om stadsstyrelsen.

Val av ledamöter och suppleanter i valnämnd må äga rum före lagens ikraftträdande.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av 63 § i kommunala vallagen den 6 juni 1930
(nr 253).**

Härigenom förordnas, att 63 § i kommunala vallagen den 6 juni 1930 skall erhålla följande ändrade lydelse:

63 §.

Vad i denna lag stadgas i avseende å magistrat skall i stad utan magistrat gälla om den valnämnd, som enligt lagen om val till riksdagen har att förätta val till riksdagens andra kammare för staden.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock skall i stad, där stadsstyrelse finnes, vad i avseende å magistrat i kommunala vallagen stadgas gälla om stadsstyrelsen.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

**Förslag
till
Lag**

**om ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen den 13 juni 1919
(nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal
och ecklesiastik indelning.**

Härigenom förordnas, att 18, 20 och 21 §§ i lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning, av vilka lagrum 18 § ändrats genom lag den 6 juni 1930 (nr 257), skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

18 §.

Är nybildad — — — ävensom kommunalnämnd.

Är nybildad kommun stad och skall i staden ej finnas magistrat, skall Konungens befallningshavande inom samma tid förordna person att tjänstgöra såsom kommunalborgmästare, intill dess sådan varder i vederbörlig ordning förordnad; och åligger det denne att ofördröjligen hålla allmän rådstuga för val av ledamöter och suppleanter i den valnämnd, som enligt lagen om val till riksdagen skall finnas för sådan stad.

Skall i — — — ordning tillsatt.

Är nybildad — — — allmän rådstuga.

I nybildad — — — nästföljande året.

Fullmäktige skola omedelbart efter valet övertaga handhavandet av de dem tillkommande uppgifter; och skola jämväl magistrat, kommunalborgmästare, valnämnd i stad utan magistrat och kommunala befattningshavare, som utses före den nya kommunindelningens ikraftträdande, genast träda i utövning av sina befattningar med befoget att vidtaga sådana åtgärder, som erfordras i anledning av indelningsändringen.

20 §.

Då i anledning av ändring i kommunal indelning röstlängd, som för kommun upprättats, skall användas inom annan kommun, skall röstlängden av valnämnden eller magistraten (kommunalborgmästaren) i förstnämnda kommun för ändamålet tillhandahållas vederbörande myndighet i sistnämnda kommun.

21 §.

Kommunalnämnden eller magistraten (kommunalborgmästaren) i kommun, som skall helt införlivas med annan kommun eller ingå i ny kommun, skall före ingången av december månad året närmast innan ändringen träder i kraft till motsvarande myndighet inom den ökade eller nybildade kommu-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

nen överlämna årets taxeringslängder och hos prövningsnämnden förda längder angående kommunen.

Skall del — — — — angå kommundelen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock skall i stad, där stadsstyrelse finnes, stadsstyrelsen fullgöra i 20 och 21 §§ omförmälda bestyr.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)***Förslag****till****L a g**

**angående ändrad lydelse av 13 § 2 mom. i lagen den 6 juni 1925
(nr 170) om polisväsendet i riket.**

Härigenom förordnas, att 13 § 2 mom. i lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket skall erhålla följande ändrade lydelse:

13 §.

2. Innan annan ordinarie befattningshavare än ordinarie fjärdingsman tillsättes i polisdistrikt, där polismäynd finnes tillsatt, skall nämnden hava erhållit tillfälle att, efter det polischefen avgivit yttrande angående de sökande, till länsstyrelsen avgiva sådant yttrande. Finnes polismäynd icke tillsatt, skall tillfälle att avgiva yttrande angående de sökande i stället lämnas i stad magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren samt å landet vederbörande kommunalförbundsdirektion eller kommunalnämnd.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock skall i stad, där stadsstyrelse men ej polismäynd finnes, stadsstyrelsen lämnas tillfälle att avgiva i 13 § 2 mom. avsett yttrande.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

**Förslag
till
Lag**

**angående ändrad lydelse av 47 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 349)
om landsting.**

Härigenom förordnas, att 47 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting, vilket lagrum ändrats genom lag den 28 september 1928 (nr 392), skall erhålla följande ändrade lydelse:

47 §.

Till ledning för landstingsskattens bestämmande skola å landet härads-skrivarna, i städer utan magistrat häradsskrivarna eller de, som eljest verkställa debitering av utskylder till kronan, samt i städer med magistrat magistraterna varje år efter slutade taxeringsförrättningar så fort ske kan till landstingets förvaltningsutskott genom länsstyrelsen insända förteckning, som för varje kommun summariskt upptager antalet skattekronor och skatteören, som påförts enligt kommunalskattelagen, särskilt för jordbruksvärde, särskilt för skogsvärde och särskilt för tomt- och industrivärde å jordbruksfastighet, särskilt för annan fastighet och särskilt för inkomst. Förvaltningsutskottet låter däröver upprätta sammandrag, upptagande summan för hela landstingsområdet, samt huru mycket sig belöper å varje kommun.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1933.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av § 3 mom. 1 och 2 i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Härigenom förordnas, att § 3 mom. 1 och 2 i förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

§ 3.

Mom. 1. Riksförsäkringsanstalten skall årligen, i Stockholm till överståthållarämbetet, i annan stad med magistrat till magistraten samt i stad utan magistrat och å landet till häradsskrivaren eller den, som eljest verkställer debitering av utskylder till kronan, insända särskilt för varje uppbördsdistrikt upprättad förteckning över de till distriktet hörande arbetsgivare, av vilka avgift för försäkring skall erläggas i samband med kronoupbörderna. Denna förteckning skall insändas, i Stockholm före den 15 juni och eljest före juli månads utgång. Förteckningen bör angiva

1) den avgiftspliktiges — — — erlagd avgift.

Mom. 2. Sedan avgifterna — — — till riksförsäkringsanstalten.

I stad skola förteckningarna särskilt för varje uppbördsdistrikt i enahanda ordning, i Stockholm genom överståthållarämbetets och i övriga städer genom magistratens eller kommunalborgmästarens försorg, hållas de avgiftspliktiga tillhanda och därefter före december månads utgång till riksförsäkringsanstalten återställas.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock skall i stad, där stadsstyrelse finnes, stadsstyrelsen fullgöra i § 3 mom. 2 andra stycket omförmälda bestyr.

b) att motionerna I: 359 och II: 526 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

c) att motionerna I: 361 och II: 537 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 maj 1932.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Strömberg, Thulin, greve Spens, G. W. Hansson, Sundberg, Valfrid Eriksson, Larsén, Thorén,* Ehrnberg, Gustafson i Kasenberg, Anderson i Norrköping, Karlsson i Vadstena, Fast, Petersson i Broaryd, Alströmer, Norling i Lesjöfors, Björck i Kristianstad, Lundén och Västberg.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *Reuterskiöld*, som anförde:

Principiellt bör kommunalborgmästaren icke tillsättas såsom vanlig kommunal tjänsteman, utan på sätt nu är stadgat i kommunalstyrelselagen för stad § 44 mom. 2, andra stycket.

I enlighet härmed har jag ansett,

att Kungl. Maj:ts proposition om upphävande av följande stadgande i sagda lags § 44 mom. 2 andra stycket: »Kommunalborgmästare tillsättes av Konungen bland de tre behöriga personer, som jämlikt av Konungen meddelade bestämmelser därtill föreslagits av stadens vid stadsfullmäktigval röstberättigade invånare», borde avslås;

att sagda stycke borde insättas som tredje stycke i § 55 i den nya texten;

att § 2 i förslaget till lag om kommunalborgmästare borde utgå och § 3 i stället betecknas som § 2;

att samma förslags nuvarande § 3 sista stycket mom. d borde alldeles utgå.

Beträffande den av Kungl. Maj:t föreslagna § 3 i lagen om kommunalborgmästare har utskottet anslutit sig till Kungl. Maj:ts förslag i vad angår första stycket. Reglemente skulle alltså kunna *fritt utfärdas* av Kungl. Maj:t, oberoende av innehållet i städernas framlagda förslag. Denna anord-

ning, som infördes 1920 i samband med organiserandet av stadsstyrelse efter tre tilltänkta, inbördes olika reglementstyper och vid sidan av äldre ordning, var då fullt befogad med hänsyn till frånvaron av varje enhetlighet i städernas organisation. Då det nu föreliggande förslaget avser att undanrödja denna brist på enhetliga grunder, saknas skäl för bibehållandet av den fria ställning, Kungl. Maj:t under tidigare förutsättningar, som nu skola upphöra, intagit. Jag har därför ansett det vara fullt tillräckligt med den mera begränsade frihet att emot framlagt förslag besluta, som följer med användande av uttrycket *fastställa* i stället för utfärda i det sammanhang sist sagda uttryck i texten står. Jag har därför ansett första stycket av ifrågavarande § 3 böra lyda som följer:

Reglemente för kommunalborgmästare *skall* efter därom av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan upprättat förslag *fastställas av Konungen*.

2) av herrar *Gustafson* i Kasenberg och *Alströmer*, som anfört:

Då vi icke dela utskottsmajoritetens uppfattning, att den kungl. propositionen bör i dess nuvarande lydelse bifallas, få vi, med hänvisning till motionerna nr 361 i första kammaren och 537 i andra kammaren hemställa,

att såväl Kungl. Maj:ts proposition nr 207 som utskottets förslag måtte av riksdagen avslås.

3) av herrar *Strömberg*, *Karlsson* i Vadstena, *Norling* i Lesjöfors och *Västberg*.